

schril contrast met haar praktische, optimale bruikbaarheid. Multifunctionaliteit is een opschorting van de keuze, en maakt bijgevolg niets mogelijk. Zoals hierboven aangetoond, is een doorgedreven flexibiliteit in functies eerder contraproductief voor creatie en presentatie dan dat hierdoor werkelijk nieuwe ontmoetingen en mogelijkheden zouden ontstaan. Strikt genomen kan flexibiliteit enkel worden gehanteerd binnen een ruimte die in de eerste plaats wel degelijk een zeer bepaalde functie dient. Met andere woorden: polyvalentie komt niet voort uit onbeslistheid, maar uit duidelijke keuzes.

Jan Maertens: 'Vroeger moest de architect probleemoplossend werken om een aantal ideeën te concretiseren. De techniciteit liep hierbij altijd achter op de ideeën, waardoor er een compromis moest worden gesloten tussen het haalbare en het wenselijke. Sinds kort lopen onze ideeën achter op de technische potentie. Alles is nu mogelijk: er zijn technische, technologische, materiaalkundige oplossingen voor elk nieuw idee. Hierdoor ontstaan ideeën te snel, te los, uit het niets. Ze zijn niet meer gelinkt aan een evolutie in materialen, waardoor er een gedrocht ontstaat, een omgekeerde utopie. Alles is mogelijk, dus moeten we nu enkel nog een idee vinden om daar iets mee te doen.'

Anders dan in de jaren '70 is er vandaag ook geen gebrek meer aan presentatieplekken. Misschien is het dan ook tijd geworden om de 'huisbranding' van de kunstencentra en theaters los te koppelen van hun eigenlijke infrastructuur. Waarom zou er niet kunnen geprogrammeerd worden vanuit een duidelijk profiel van het huis, in andere theaters die beter tegemoet komen aan de noden van de artiest die in

een bepaald huis in residentie is? Op die manier zou er kunnen gewerkt worden aan de kracht van het verschil tussen de zalen, op hun specifieke kwaliteiten, in plaats van hun eeuwige tekortkomingen. Door de onderlinge verschillen uit te vergroten, zou je tot een rijker en meer geschakeerd veld van mogelijkheden kunnen komen, dat naadloos aansluit op de behoeften van de artiest op het gebied van akoestiek, ruimte, en publiekscirculatie. Het is een visie op polyvalentie die niet de zaal centraal stelt, maar de complementariteit van de zalen op een grotere oppervlakte. Hierdoor kom je tot een sterker en meer concurrentieel productieapparaat dat de creatie versterkt en ondersteunt. Op tijdelijk niveau gebeurt dit bijvoorbeeld tijdens het KunstenFESTIVALdesArts in Brussel of het Time Festival in Gent. Daar wordt voor de artiesten gezocht naar een locatie op maat van hun productie, verspreid over heel de stad, met een optimaal gebruik van de mogelijkheden die in de stad aanwezig zijn. Op die manier dragen de huizen ook een gedeelde verantwoordelijkheid voor het gepresenteerde aanbod en stapt het theater uit zijn 'heilige huisje' werkelijk de stad in. Waarom geen performancefestival in samenwerking tussen de Beursschouwburg, het Kaaitheater, Les Bains en Les Halles? Waarom niet meer initiatieven die de grenzen van het 'eigen' publiek en het 'eigen' theater overschrijden?

- 1 Pieter T'Jonck, 'More songs about buildings and theater...' in Van Den Dries, De Belder en Tachelet (ed), *De Verspeelde werkelijkheid, Verkenningen van Theatraliteit*, Van Halewyck, Leuven, 2002.
- 2 Trends: <http://www.trends.be/articles/index.jsp?siteID=4&sectionID=231&articleID=41800>

